

Република Северна Македонија
Државен завод за статистика

ПОПИС 2021

Ти си повеќе од бројка,
УЧЕСТВУВАЈ!

**ПОПИС НА НАСЕЛЕНИЕ, ДОМАЌИНСТВА И СТАНОВИ ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, 2021**

УПАТСТВО

**ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕТХОДНО ПОПИШУВАЊЕ НА ЛИЦАТА ВО СЛУЖБА
НА АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО ЗЕМЈАТА И СТРАНСТВО**

Скопје, февруари 2021 година

СОДРЖИНА

I. ЦЕЛИ НА ПРЕТХОДНОТО ПОПИШУВАЊЕ	4
1. ЕДИНИЦИ (ЛИЦА) КОИ ЌЕ СЕ ОПФАТАТ СО ПОПИСОТ ВО СОГЛАСНОСТ СО ОВА УПАТСТВО.....	4
2. КРИТИЧЕН МОМЕНТ И ПЕРИОД НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИСОТ	5
3. ОРГАНИ НАДЛЕЖНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИШУВАЊЕТО	5
4. МЕСТО И НАЧИН НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИШУВАЊЕТО.....	5
5. ДОКУМЕНТИ ОД МАТИЧНАТА ЕВИДЕНЦИЈА НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОДБРАНА ВО КОИ СЕ СОДРЖАНИ ПОДАТОЦИТЕ ШТО СЕ ПРЕЗЕМААТ ПРИ ПОПИШУВАЊЕТО	6
6. ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД ПОПИСОТ	6
II. НАЧИН НА ПОПИШУВАЊЕ.....	7
III. СОДРЖИНА НА ПОПИСНИТЕ ПРАШАЛНИЦИ И БЕЛЕЗИ ЗА КОИ СЕ ПРИБИРААТ ПОДАТОЦИ.....	7
IV. ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНОТО ПОПИШУВАЊЕ	18

Врз основа на член 19 од Законот за Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија во 2021 година ("Службен весник на Република Македонија" бр 19/2021), директорот на Државниот завод за статистика во согласност со министерот за одбрана го донесува следното:

УПАТСТВО

ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕТХОДНО ПОПИШУВАЊЕ НА ЛИЦАТА ВО СЛУЖБА НА АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО ЗЕМЈАТА И СТРАНСТВО

I. ЦЕЛИ НА ПРЕТХОДНОТО ПОПИШУВАЊЕ

Пописот на населението, домаќинствата и становите се дефинира како статистичка операција со која во редовни временски интервали (најчесто на десет години) се врши официјално пребројување на населението на територијата на земјата, од нејзините најмали географски територијални единици (за потребите на Пописот, т.н пописни кругови) до ниво на држава, заедно со дефинираните демографски, социјални и економски карактеристики на вкупното население.

Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија ќе се спроведе во периодот од 1 до 21 април 2021 година (критичен момент 31 март 2021 година, во 24:00 часот).

Државниот завод за статистика, (ДЗС) во соработка со Министерството за одбрана (МО) во рамките на своите надлежности утврдени со Законот за Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија во 2021 година (во понатамошниот текст: Закон за Попис), во периодот од 01 до 15 март 2021 година, ќе го спроведат претходното попишување на лицата кои во време на Пописот се наоѓаат на служба во Армијата на Република Северна Македонија, во земјата или во странство.

Со претходното попишување на овие лица, пред времето во кое редовно ќе се врши попишувањето, (од 1 до 21 април 2021 година), се овозможува и за оваа категорија на лица - единици на Пописот да се обезбеди целосен опфат, бидејќи во времето на Пописот ќе бидат отсутни од своето местото на (вообичаено) живеење, односно од домаќинството.

Цели на претходното попишување се:

- да се добијат целосни и квалитетни пописни податоци и за оваа категорија лица - единици на Пописот; и
- обезбедување единствени принципи за организирање и примена на Методологијата за спроведување на Пописот;

1. ЕДИНИЦИ (ЛИЦА) КОИ КЕ СЕ ОПФАТАТ СО ПОПИСОТ ВО СОГЛАСНОСТ СО ОВА УПАТСТВО

Во согласност со член 19 од Законот за Попис, лица - единици на Пописот кои ќе се опфатат со претходното попишување се:

- лицата кои во време на Пописот се наоѓаат на служба во Армијата на Северна Македонија (во натамошниот текст: Армијата) во земјата;
- лицата во воени претставништва на Северна Македонија, хуманитарни и мировни операции, мултинационални воени сили, вежбовни активности и обука, школување, стручно оспособување и усовршување и специјализација, надвор од територијата на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: во странство).

2. КРИТИЧЕН МОМЕНТ И ПЕРИОД НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИСОТ

Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија ќе се спроведе во периодот од 1 до 15 април 2021 година.

Податоците во пописните обрасци ќе се запишат според состојбата на ден 31 март 2021 година во 24:00 часот, односно на полноќ, меѓу 31 март и 1 април 2021 година. Тој временски пресек во статистиката се нарекува "критичен момент на Пописот".

НАПОМЕНА: Попишувањето на лицата наведени во точка 1 од ова Упатство ќе се спроведе претходно, во периодот од 1 до 15 март 2021 година според очекуваната состојба во критичниот момент (31 март 2021 година во 24:00 часот).

3. ОРГАНИ НАДЛЕЖНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИШУВАЊЕТО

Во согласност со Законот за Попис (член 19) спроведувањето на попишувањето на лицата наведени во точка 1 од ова Упатство е во надлежност на Државниот завод за статистика во соработка со Министерството за одбрана.

За спроведување на претходното попишување од страна на Министерството за одбрана треба да се обезбеди:

- Список на лицата кои во време на Пописот се наоѓаат на служба во Армијата, сместени во армиски објекти во земјата;
- Список на лицата кои во време на Пописот се наоѓаат на служба во Армијата во странство;
- Список на седиштата во земјата каде лицата се наоѓаат на служба во Армијата;
- Список на седиштата на земјите во странство каде лицата се наоѓаат на служба во Армијата;
- Список на лицата овластени од страна на Министерот за одбрана кои ќе даваат поддршка на овластените лица од Државниот завод за статистика, за спроведување на претходното попишување во земјата;
- Дозвола за влез и престој на овластените лица од Државниот завод за статистика, издадена од страна на Министерот за одбрана, просторија во која ќе се врши попишувањето и соодветни услови (безбедносни и во согласност со здравствените протоколи за заштита од КОВИД 19) за непречено спроведување на претходното попишување во периодот од 1 до 15 март 2021 година.

За спроведување на претходното попишување од страна на Државниот завод за статистика треба да се обезбеди:

- Список на лица попишувачи, ополномоштени од страна на Директорот на Државниот завод за статистика, задолжени со лаптоп на кој е инсталирана апликација за спроведување на попишувањето.

Спроведувањето на попишувањето се врши во согласност со ова Упатство.

4. МЕСТО И НАЧИН НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОПИШУВАЊЕТО

Попишувањето на лицата кои во време на Пописот се наоѓаат на служба во Армијата во земјата се врши во објектите на Армијата во земјата, додека лицата на служба во Армијата кои се наоѓаат во странство, врз основа на евиденцијата на Министерството за одбрана, ќе треба да се самопишат на пописната апликација на веб страната на Државниот завод за статистика.

Попишувањето во земјата, според ова Упатство го вршат овластени лица од Државниот завод за статистика, во соработка со лица вработени во Министерството за одбрана, избрани и овластени лица од страна на Министерот за одбрана.

За овластени лица од страна на Министерството за одбрана, може да се назначат полнолетни лица, државјани на Република Северна Македонија со завршено најмалку четиригодишно средно образование, како и со познавање на македонскиот јазик и кирилското писмо.

Попишувањето се врши само на македонски јазик и неговото кирилско писмо.

Лицата опфатени со Пописот во согласност со член 19 од Законот за Попис се должни на сите прашања од пописните обрасци да дадат точни податоци.

Овластените лица за попишувачи од Државниот завод за статистика и Министерството за одбрана кои ќе го вршат попишувањето се должни да го информираат лицето што се попишува дека сите податоци земени од него во врска со Пописот се доверливи и заштитени со закон и дека ќе се користат само за статистички цели.

По извршеното попишување, овластените лица за спроведување на попишувањето, треба да му ги достават на увид пополнетите пописни прашалници на електронската апликација.

5. ДОКУМЕНТИ ОД МАТИЧНАТА ЕВИДЕНЦИЈА НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОДБРАНА ВО КОИ СЕ СОДРЖАНИ ПОДАТОЦИТЕ ШТО СЕ ПРЕЗЕМААТ ПРИ ПОПИШУВАЊЕТО

Клучот за спроведување на попишувањето е Единствениот матичен број на граѓанинот -ЕМБГ на лицето кое се попишува.

Единствениот матичен број на граѓанинот - ЕМБГ на лицето кое се попишува се превзема, од соодветен документ: лична карта, патна исправа, извод од матичната книга на родените или др. документ од кој може да се превземе ЕМБГ на попишуваното лице.

Доколку, лицето не располага со ниту еден документ во моментот на попишувањето, лицето ќе се запише врз основа на податоците од матичната евиденција во МО.

6. ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД ПОПИСОТ

Личните податоци прибрани со Пописот претставуваат доверливи податоци и ќе се користат само за статистички цели. Тие подлежат на посебна заштита која ќе биде обезбедена во сите фази на реализација на Пописот (прибирање, контрола, обработка и дисеминација), а во согласност со одредбите на Законот за Попис, Законот за државната статистика и прописите од областа на заштита на личните податоци.

II. НАЧИН НА ПОПИШУВАЊЕ

Претходното попишување на лицата во служба на Армијата на Република Северна Македонија од страна овластените лица од Државниот завод за статистика, во соработка со овластените лица од Министерството за одбрана, се врши со употреба на лаптоп, на пописната апликација, што ќе се користи и при редовното попишување, при што задолжително се применуваат технички и организациски мерки согласно прописите од областа на заштита на личните податоци.

Пописната апликацијата ги содржи следните прашалници:

- Прашалник за зграда (ПЗ);
- Прашалник за стан (ПС);
- Прашалник Список на лица (СЛ);
- Прашалник за домаќинството (ПД);

Попишувањето започнува со **НАЈАВА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА АПЛИКАЦИЈАТА** - првата страна на апликацијата. На првата страна се предвидени полиња со кои секој од овластените лица од Државниот завод за статистика се најавува со своето име и презиме и верификационен код и се активира полето за старт на апликацијата.

III. СОДРЖИНА НА ПОПИСНИТЕ ПРАШАЛНИЦИ И БЕЛЕЗИ ЗА КОИ СЕ ПРИБИРААТ ПОДАТОЦИ

Содржината на пописните прашалници т.е белезите за кои се прибираат податоци за оваа категорија на лица - единици на Пописот, е во согласност со Методологијата за подготовка, организирање и спроведување на Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Северна Македонија, 2021 година, при што одделни белези од пописните прашалници нема да се одговараат што ќе биде назначено при објаснувањето на поединечните прашања во ова Упатство.

Попишувањето започнува со **ПОПОЛНУВАЊЕ НА АДРЕСНИТЕ И ИДЕНТИФИКАЦИСКИТЕ ПОДАТОЦИ, Т.Е ГИС МОДУЛОТ за графичкиот приказ на просторните единици** каде се врши попишувањето.

Апликативното решение овозможува графички приказ (ГИС визуелизација) во кој се прикажуваат просторни податоци релевантни за процесот на попишување на терен (граници на општини, населени места, пописен круг, центроиди на згради со куќни броеви, називи на улици, објекти за ориентација, ортофото).

ГИС апликацијата е составена од два дела: Главниот дел е графичкиот приказа и тој доминира на екранот, додека во левиот дел од екранот се наоѓа помошниот дел од апликацијата.

Адресните и идентификационите податоци за местото на попишувањето на оваа категорија на лица се однапред зададени и **се исти за сте локации (седишта) на лицата во служба на Армијата во земјата** и автоматски се превземаат. Овие податоци се однесуваат на:

- Улица
- Куќен број
- Додаток
- Центроид
- Пописен круг (ПК)
- Реден број на зграда

По превземањето (внесот) на адресните и идентификационите податоци се преминува на пополнувањето на содржината на пописните прашалници.

Прашалник: Податоци за зграда (ПЗ)

Првиот пописен прашалник е Прашалникот: Податоци за зграда (ПЗ) и треба да се запази следната редоследност во одговорот на прашањата.

Адресни и идентификациски податоци: —————> **автоматски се превземаат**

Прашање: Вид на живеалиште

На прашањето **Вид на живеалиштето**, во Прашалникот за зграда, задолжително се внесува модалитет **3**, по што директно се преминува на Прашалникот: Список на лица (СЛ).

1. Станбена зграда (објект за индивидуално живеење)
2. Нестанбена зграда (објект за претежно друга намена)
- 3. Зграда за институционално домување —————> Прашалник : Список на лица**
4. Друга населена просторија

НАПОМЕНА: На останите прашања од Прашалникот за зграда (ПЗ) и Прашалникот за стан (ПС) не се одговара тuku се продолжува со пополнувањето на Прашалникот: Список на лица (СЛ).

Прашалник: Список на лица (СЛ)

Во Прашалникот: Список на лица (СЛ), поединечно се внесува секое лице (од списокот обезбеден од стран на овластените лица од МП) кои во периодот на претходното запишување ќе се затечат во притвор или на издржување казна во казнено-поправните установи, односно воспитно-поправните домови. **Во Прашалникот: Список на лица (СЛ) се внесуваат следните податоци:**

Адресни и идентификациски податоци → автоматски се превземаат.

Од предвидениот сет на прашања се внесуваат следните (обележани и означени) податоци:

Број на домаќинството → автоматски се доделува идентификациски реден број на домаќинството кој започнува со 601.

Број на лица / членови во домаќинството → се внесуваат сите лица од списокот обезбеден од стран на овластените лица од Министерството за одбрана, при што за секое лице, треба да се внесат следните податоци за:

1. Реден број на лицето
2. ЕМБГ
3. Име
4. Презиме
5. Пол
6. Возраст
7. За однос спрема лицето на кое се води домаќинството / референтно лице, се бира модалитетот: **Не припаѓа на домаќинството.**
8. За реден број на семејството се внесува: **0.**
9. За положба во семејството се бира модалитетот: **Не припаѓа на семејството.**

Прашалник: Податоци за лице (ПЛ)

НАПОМЕНА: За секое лице внесено во Прашалникот: Списокот на лица (СЛ) се пополнува Прашалник за лице (ПЛ).

Во Прашалникот за лице (ПЛ) се одговара по следниот редослед од предвидениот сет на прашања:

Адресни и идентификациски податоци: → автоматски се превземаат.

Прашање: Податоците за лице се пополнети врз основа на изјавата на:

НАПОМЕНА: Како одговор на ова прашање задолжително се внесува одговорот под модалитет **1.**

1. Лицето лично

2. Лице што живее во станот
 - 1.1 ЕМБГ на лицето што ги дава податоците
 - 1.2 Име
 - 1.3 Презиме
 - 1.4 Државјанство
3. Друго лице
 - 3.1 ЕМБГ на лицето што ги дава податоците
 - 3.2 Име
 - 3.3 Презиме
 - 3.4 Државјанство

Прашање: Државјанство

НАПОМЕНА: Со оглед на тоа што лице на служба во Армијата може да биде само лице државјанин на Република Северна Македонија, како одговор на ова прашање може да биде само модалитетот 1 или модалитетот 2.

1. Само на Северна Македонија
2. На Северна Македонија и на друга држава

2.1 Држава

3. На друга држава
- 3.1 Држава
4. Без државјанство

За лица државјани само на Република Северна Македонија, се заокружува модалитетот 1.

Доколку едно лице истовремено е државјанин и на Република Северна Македонија и на друга држава, се заокружува модалитетот 2, а на модалитетот 2.1 се внесува името на другата држава чијшто државјанин е лицето.

Прашање: Дали на адресата (местото) на попишување сте привремено присутни

НАПОМЕНА: Како одговор на ова прашање задолжително се внесува модалитетот 1.

1. Да
2. Не
3. Отсутни граѓани во странство, затекнати за време на Пописот
4. Странец

Прашање: На адресата (местото) на попишување сте присутни поради:

НАПОМЕНА: Како одговор на ова прашање задолжително се внесува модалитетот 2.

1. Самостојна работа
2. Испратен од работодавачот
3. Школување
4. Придружувате лице што е присутно поради работа или школување
5. Друго

Прашање: Колку долго сте присутни на адресата (местото) на попишување

НАПОМЕНА: Како одговор на прашањето се запишува времетраење на престојот на лицето во полето за месеци. Ако лицето е присутно помалку од 1 месец (независно од бројот на деновите), се запишува "01", а полето за години останува празно.

1. Месеци
2. Години

Прашање: Дали се враќате повеќе од двапати во домаќинството во текот на еден месец

НАПОМЕНА: Како одговор на ова прашање задолжително се внесува модалитетот 1.

1. Да
2. Не

Прашање: Каде живее Вашето домаќинство

НАПОМЕНА: Кај ова прашање, задолжително треба да се внесе модалитет **1** и да се даде одговор на **подмодалитетите од 1.1 до 1.7**, за местото на живеење на лицето во земјата.

1. Во земјата

1.1 Назив на населеното место

1.2 Општина

1.3 Улица

1.4 Број

1.5 Додаток

1.6 Влез

1.7 Стан

2. Во странство

2.1 Држава

Прашање: Наведете ја причината поради која Прашалникот за лице не е пополнет врз основа на лична изјава на лицето:

НАПОМЕНА: Лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор на ова прашање.

Прашање: Место на раѓање (каде живеела Вашата мајката кога сте роден/на)

НАПОМЕНА: Како одговор на прашањето се запишува сегашниот назив на населеното место и општината во која мајката живеела во време кога е родено лицето. Ако лицето не го знае сегашниот назив на општината, треба да се наведе називот на поранешната општина (на пр. населеното место Псача денес припаѓа во општината Ранковце, но претходно припаѓало во општината Крива Паланка). Ако лицето е родено во странство, а неговата мајка вообичаено живеела во Северна Македонија кога лицето се родило, за одговор на прашањето се запишува називот на населеното место и општината во која мајката вообичаено живеела во Северна Македонија.

Ако местото на живеење (населеното место) на лицето во време на Пописот е исто со место на вообичаено живеење на мајката кога е родено лицето се внесува модалитетот **1**.

Ако местото на вообичаено живеење (населеното место) на лицето во време на Пописот е различно од место на вообичаено живеење на мајката кога е родено лицето, се внесува модалитетот **2**, за друго населено место во Република Северна Македонија, односно модалитетот **3**, ако станува збор за друга држава.

1. Во местото на живеење
2. Во друго населено место во Северна Македонија
 - 2.1 Населено место
 - 2.2 Општина
3. Во друга држава
 - 3.1 Држава

Прашање: Ако сте се доселиле на адресата (местото на живеење), од каде и кога сте се доселиле (податокот се однесува на последното доселување)

НАПОМЕНА: Ако лицето се селело само во рамките на Република Северна Македонија, како одговор се внесува модалитетот **2** и тоа податоци за последната преселба (ако лицето се селело повеќе пати).

За лице доселено од странство во Република Северна Македонија, ако последното доселување е од странство, за одговор се внесува модалитетот **3** и се дава одговор за државата од која се доселило.

За годината на доселувањето се внесуваат сите 4 цифри од годината.

1. Лицето не се селело
2. Од друго место во Северна Македонија
 - 2.1 Населено место
 - 2.2 Општина
 - 2.3 Година на доселување
 - 2.4 Дали некогаш сте живееле во странство
 - 2.4.1 Да
 - 2.4.1.1 Држава
 - 2.4.1.2 Година на доселување
 - 2.4.2 Не
3. Од друга држава
 - 3.1 Држава
 - 3.2 Година на доселување

Прашање: Број на живородени деца (вклучувајќи ги и оние што не се живи)
(одговараат само лица од женски пол во служба на Армијата)

НАПОМЕНА: Се запишува вкупниот број на живородени деца кои ги родила жената (вклучувајќи ги и децата кои во моментот на Пописот не се живи).

Во вкупниот број на живородени деца нема да се сметаат: посвоените деца, мртвородените деца и децата од партнерот доколку е во брачна или вонбрачна заедница.

Прашање: Брачна состојба (законска)

НАПОМЕНА: Одговор се дава според законската брачна состојба на лицето, со внес на бројот пред соодветниот модалитет.

1. Неженет/немажена
2. Женет/мажена
3. Вдовец/вдовица
4. Разведен/разведена

Прашање: Дали живеете во вонбрачна заедница

На ова прашање одговор се дава независно од законската брачна состојба на лицето и од возраста на лицата. Лицето одговара на еден од понудените модалитети со Да или Не.

НАПОМЕНА: Треба да се има предвид, дека постојат случаи кога лицето може да има законски статус на: неженет/немажена, женет/мажена, вдовец/вдовица и разведен/разведена, а живее со брачниот или вонбрачниот партнер или не живее со партнер и сл. Заради ваквите појави, попишувачот не треба да извлекува заклучоци од прашањето според законската брачна состојба и задолжително го поставува прашањето: Дали лицето живее во вонбрачна заедница.

1. Да
2. Не

Прашање: Етничка припадност

На ова прашање одговараат сите лица и се изјаснуваат доброволно, според сопствената волја.

Овластениот попишувач е должен на предвиденото поле да внесе текстуален одговор онака како што лицето се изјаснило за својата припадност кон етничка заедница. Пр. Македонец / Албанец / Ром и др. Одговорот се запишува текстуално и се селектира соодветната етничката припадност за која се изјаснило попишувачот лице. Доколку станува збор за етничка припадност за која не постои можност да се селектира, пр. Аргентинец / Африканец, тогаш овластениот попишувачот го внесува текстуалниот одговор за припадноста на етничката заедница онака како што се изјаснило лицето.

НАПОМЕНА: Лицето може од приватни причини и да не се изјасни по ова прашање. Во тој случај, се внесува **"не се изјаснил"** или **"не знае"**. Полето за одговор не смее да се остане празно.

Овластениот попишувач и другите лица кои учествуваат во Пописот, не смеат на каков било начин да влијаат на граѓаните да се изјаснуваат против своја волја на прашањето за припадност кон етничка заедница.

Прашање: Религиска припадност (вероисповед)

На ова прашање одговараат сите лица и се изјаснуваат доброволно, според сопствената волја. Овластениот попишувач го прашува лицето за неговата вероисповед и го внесува одговорот за кој се изјаснило лицето.

Лицето што се попишува може по сопствена волја да даде одговор на ова прашање, независно дали е запишано во книгата на припадниците на некоја вероисповед.

Овластениот попишувач е должен да го внесе текстуално одговорот точно онака како што ќе го даде лицето што се попишува, т.е. попишувачот не смее да влијае на граѓаните да се изјаснуваат за вероисповед против своја волја.

Лицето може од приватни причини и да не се изјасни по ова прашање. Во тој случај, како одговор, на линијата се запишува **"не се изјаснил"** или **"не знае"**.

Доколку лицето се изјасни дека не е верник, на линијата се запишува **"не е верник"** или **"атеист"**. Полето за одговор не смее да се остави празно.

Прашање: Мајчин јазик

На ова прашање одговараат сите лица и се изјаснуваат доброволно, според сопствената волја. Во предвиденото поле се внесува одговорот за кој се изјаснило лицето.

Под мајчин јазик се подразбира јазикот што лицето научило да го зборува во неговото најрано детство, односно јазикот што лицето го смета за свој мајчин јазик, без разлика дали тој јазик лицето се уште го користи или не.

Доколку во домот на лицето, во неговото најрано детство, се зборувале повеќе јазици, како одговор ќе се внесе јазикот кој најчесто се зборувал во домот на лицето. За глуви, неми, глувонеми и други лица со здравствени тешкотии кои не се во можност да говорат, се запишува јазикот кој најчесто се зборувал од страна на членовите на неговото семејство / домаќинство / установа, во нивното најрано детство.

Лицето може од приватни причини и да не се изјасни по ова прашање. Во тој случај, како одговор на линијата се запишува **"не се изјаснил"** или **"не знае"**. Полето за одговор не смее да се остави празно.

Прашање: Јазик на кој вообичаено се зборува во домаќинството

На ова прашање одговараат сите лица и се изјаснуваат доброволно, според сопствената волја. Во предвиденото поле се внесува одговорот за кој се изјаснило лицето.

Вообичаен јазик е јазикот кој лицето тековно или најчесто го зборува. Доколку лицето тековно зборува два или повеќе јазици, како одговор се внесува јазикот што лицето најчесто го користи во секојдневната комуникација.

За глуви, неми, глувонеми и други лица со здравствени тешкотии кои не се во можност да говорат, се запишува јазикот кој најчесто се зборувал од страна на членовите на неговото семејство/ домаќинство / установа, во во нивното најрано детство.

Лицето може од приватни причини и да не се изјасни по ова прашање. Во тој случај, како одговор на линијата се запишува "не се изјаснил" или "не знае". Линијата за одговор не смее да се остава празна.

Прашање: Највисоко завршено образование (не одговараат лица на возраст под 10 години и лица кои посетуваат основно училиште)

Под највисока завршена школа се подразбира видот на школата со чие завршување лицето стекнало највисок степен на образование. Притоа не треба да се прави разлика дали школската подготовка е стекната со завршување на редовна школа или школа која ја заменува редовната школа (на пример: училиште за образование на возрасни), односно дали е стекната со полагање на испити во редовна школа или со завршување на некоја програма за скратено школување.

Курсевите кои не даваат свидетелство за редовна школа (на пример: курс за дактилографи, за книговодители, за јазик и слично) не се земаат предвид како одговори на ова прашање, туку се дава податок за претходно завршената школа.

Ако лицето посетувало или завршило некоја школа во странство, како одговор треба да се наведе соодветната школа во земјата. Доколку тоа не е можно, треба да се заокружи соодветниот степен на таа школа, односно дали е основно или средно училиште, виша или висока школа, факултет, академија.

1. Без училиште
 - 1.1 Писменост
 - 1.1.1 Да
 - 1.1.2 Не
2. Незавршено основно училиште
 - 2.1 Писменост
 - 2.1.1 Да
 - 2.1.2 Не
3. Основно училиште
4. Средно училиште/гимназија
 - 4.1 Поле на образование
5. Виша школа
 - 5.1 Поле на образование
6. Висока школа, факултет
 - 6.1 Поле на образование
7. Магистерски студии
 - 7.1 Поле на образование
8. Докторски студии
 - 8.1 Поле на образование

Прашање: Училиште/школа што сега ја посетувате (не одговараат лица на возраст под 5 години)

Одговорот се дава со заокружување на соодветниот степен (т.е. ранг, ниво) на школата која лицето ја посетува.

За лицата кои не се школуваат, односно кои уште не почнале или престанале да се школуваат, се заокружува модалитетот **1 - „Не посетувате училиште - школа“**.

Ако лицето привремено го прекинало школувањето треба да се заокружи степенот на школата која лицето ја посетувало во моментот на прекинувањето.

1. Не посетува училиште /школа
2. Основно училиште
3. Средно училиште/гимназија
 - 3.1 Поле на образование
4. Виша школа
 - 4.1 Поле на образование
5. Висока школа/факултет
 - 5.1 Поле на образование
6. Магистерски студии
 - 6.1 Поле на образование
7. Докторски студии
 - 7.1 Поле на образование

Прашање: Место на школување

НАПОМЕНА : На ова прашање се одговара само за лицата кои се во служба во Армијата, а посетуваат училиште / школа во земјата.

1. Во местото на живеење
2. Во друго населено место во Северна Македонија
 - 2.1 Населено место
 - 2.2 Општина
 - 2.3 Дали се враќате повеќе од двапати во домаќинството во текот на еден месец
 - 2.3.1 Да
 - 2.3.2 Не
3. Странска држава- не се одговара
 - 3.1 Држава
 - 3.2 Дали се враќате повеќе од двапати во домаќинството во текот на еден месец
 - 3.2.1 Да
 - 3.2.2 Не

Прашање: Дали во претходната недела (најмалку еден час) сте извршувале каква било работна активност за пари или друг вид надоместок, вклучувајќи ја и неплатената активност (одговараат лица на возраст од 15 години и повеќе)

НАПОМЕНА: За оваа категорија на лица на служба во Армијата, задолжително се одговара со внес на модалитетите обележани и означени на следниот начин:

На погоре наведеното прашање задолжително се внесува модалитетот **1 - "Да"**.

На прашањето за Занимање, се внесува **шифрата 0110 - "воени занимања"**.

На прашањето за Дејност, се внесува **шифрата 84.22 - Работи на одбраната**.

На прашањето за Економскиот статус се одговара **под модалитет 1.3.1 - Вароботен**

1. Да

1.1 Занимање

1.2 Дејност

1.3 Економски статус на лицето кое работи

1.3.1 Вработен

1.3.2 Работодавец

1.3.3 Самовработен

1.3.4 Вработен за сопствена сметка

1.3.5 Неплатен семеен работник

1.3.6 Друго

2. Не, но има работа од која привремено отсутувал/а претходната недела

2.1 Занимање

2.2 Дејност

2.3 Економски статус на лицето кое работи

2.3.1 Вработен

2.3.2 Работодавец

2.3.3 Самовработен

2.3.4 Вработен за сопствена сметка

2.3.5 Неплатен семеен работник

2.3.6 Друго

3. Не

Прашање: Место на работа

НАПОМЕНА: На ова прашање задолжително се внесува модалитет 2.3.9

За место на работа се смета населеното место во кое се наоѓа работното место на лицето кое се попишува, односно населеното место во кое лицето навистина го врши своето занимање. Како место на работа ќе се смета она населено место во кое е седиштето на најниската воена единица.

1. Во местото на живеење

1.1 Начин/вид на превозно средство кое најчесто го користите до местото на работа

1.1.1 Пеш

1.1.2 Велосипед

1.1.3 Мотоцикл

1.1.4 Автобус (градски)

1.1.5 Автобус (меѓуградски)

1.1.6 Автомобил (најчесто возач)

1.1.7 Автомобил (најчесто сопатник)

1.1.8 Воз

1.1.9 Организиран превоз

1.1.10 Друго

1.1.11 Не патува

1.2 Време поминато во патување во еден правец

Минути

2. Во друго населено место во Северна Македонија

2.1 Населено место

2.2 Општина

2.3 Начин/вид на превозно средство кое најчесто го користите до местото на работа

2.3.1 Пеш

2.3.2 Велосипед

- 2.3.3 Мотоцикл
- 2.3.4 Автобус (градски)
- 2.3.5 Автобус (меѓуградски)
- 2.3.6 Автомобил (најчесто возач)
- 2.3.7 Автомобил (најчесто сопатник)
- 2.3.8 Воз

2.3.9 Организиран превоз

2.3.10 Друго

2.3.11 Не патува

2.4 Време потребно да се пристигне до местото на работа, во еден правец, во минути

Минути

2.5 Дали се враќате повеќе од двапати во домаќинството во текот на еден месец

2.5.1 Да

2.5.2 Не

3. Странска држава- не се одговара

Прашање: Наведете ја причината поради која не сте работеле

На ова прашање лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор.

Прашање: Дали сте барале работа во последните четири недели

На ова прашање лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор.

Прашање: Ако Ви биде понудена работа (ако најдете работа), дали можете да започнете со работа во наредните две недели

На ова прашање лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор.

Прашање: Главни извори на средства за живеење една година пред Пописот (можни се најмногу два одговора)

НАПОМЕНА: Може да се внесат најмногу два од дадените одговори. Ако лицето во текот на годината обезбедувало средства за живот од различни извори, се запишува оној извор / оние извори од кој / кои лицето обезбедувало средства за живот во најголем дел од годината.

Лицата на кои се однесува ова Упатство не треба да одговорат дека се издржувани лица, модалитет 9

1. Плата или друг надоместок по основ на платено работење
2. Приход по основ на сопствено производство/услуги
3. Приход по основ на сопственост и други инвестиции
4. Пензија
5. Социјални трансфери
6. Заеми
7. Други извори
8. Нема приход
9. Издржувано лице

Прашање: Дали Вашиот издржувател е член на Вашето домаќинство

На ова прашање лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор.

Прашање: Реден број на членот на домаќинството кој е Ваш издржувател

На ова прашање лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор.

Прашање: Каков статус има лицето кое е Ваш издржувател

На ова прашање лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор.

Прашање: Дали поради Вашата здравствена состојба (болест, инвалидитет) имате потешкотии кои Ве попречуваат во извршувањето на секојдневните активности

НАПОМЕНА : За лицата во служба на Армијата, поради потребните психофизички способности кои треба да ги постдуваат лицата, не одговараат на сетот на прашањата за инвалидитет т.е. задолжително се внесува модалитетот 2, и со тоа прашалникот завршува.

1. Да

2. Не

3. Одбива да одговори

Прашање: Вид на потешкотии

На ова прашање лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор.

Прашање: Која е главната причина за наведените потешкотии

На ова прашање лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор.

Прашање: Дали користите помагало или помош од друго лице при извршувањето на секојдневните активности

На ова прашање лицата на кои се однесува ова Упатство не даваат одговор.

IV. ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНОТО ПОПИШУВАЊЕ

Во овој дел овластените лица за попишувачи од Државниот завод за статистика и Министерството за одбрана - поднесуваат краток Извештај за извршеното попишување, со податоци за вкупниот број на попишаните лица, времетраењето на попишувањето, текот и евентуалните проблемите во текот на попишувањето. Со полното име и презиме и потпис на овластените попишувачи кои што го спровеле попишувањето тие потврдуваат дека попишувањето го спровеле во согласност со Законот за Попис и ова Упатство.